

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"

۲۲ نومبر ۲۰۱۶

تصحیح، تنظیم و شرح لغات: خ. معروفی

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

۱ - ۲۱۵

ترکیب بندها

۱-۱

در مرثیه پادشاه رضوان جایگاه
تیمورشاه^۱

شرم بادت ای فلک، کافاق را برهم زدی
از سیاهی کاخ کیوان را مصیبت خانه کرد
بی سبب ناگه، ز سنگ منجنیق حادثات
از سر شاه جهان، افسر به خاک انداختی
اهرمن وار از سلیمان جهان^۲ ناکرده شرم
آفتاب مملکت گردید پنهان، در کسوف
آتش بیداد و کین در خرمن عالم زدی
دود این آتش، که اندر دوده آدم زدی
رخنه در دیوان این سرمنزل خرم زدی
جامه شهزادگان را، در خم ماتم زدی
تخت را دادی به باد و سنگ بر خاتم زدی
آخر ای صبح از چه رو دیگر تو خندان دم زدی

^۱ به روایت کتاب تیمورشاه درانی، تألیف استاد عزیزالدین وکیلی فوفلزانی قندهاری، ترکیب بند مرثیه "میرزا عبدالله شهاب ترشیزی بردسکنی (ثم هروی)" ضمن هفتاد بیت، به تقلید محتشم کاشانی سروده شده است.
^۲ الف. زمان

روزگار، از روزگار خرمی، بر تافتی هر کجا هنگامه ای بود از فرح، بر هم زدی
کار عالم گر نه در هم خواستی، کردی چرا؟ نقش سنگ قبر آ نامی را، که بر هم بر زدی
شب سیه پوشیده و دامان شفق شد پر ز خون زین شیخونی، که بر شاهنشاه اعظم زدی
آسمان هر شام بر خاک افگند، زرین کلاه
در عزای خسرو و الامکان، تیمورشاه

تذکر:

در رسته نشر اشعار دیوان شاعر زبردست وطن، "عبدالله شهاب ترشیزی هروی"، اینک به ترکیب بندها رسیده ایم؛ و اولین ترکیب بند مرثیه ای ست، نسبت درگذشت اعلیحضرت "تیمورشاه درانی". چون شاعر منظومه خود را در هفت بند و هفتاد بیت سروده است، تجویز گرفته شد، که هر روز یک بند منتشر گردد، تا:
- خوانندگان ارجمند برای خواندن تمام این منظومه غزاً یک هفته مکمل داشته باشند و از عظمت و هنر شعری شاعر لذت ببرند.
- و از جانبی بر مرتب اشعار ثقلت وارد نشود، چون تنظیم و رجه بندی اشعار مصلحتاً خارج از پروگرام کمپیوتری و به دست مصحح صورت می پذیرد.
نمره گذاری غیر معمول اشعار در هفت قسمت، هم مولود همین تجویز است.

صفحه "ادبی - فرهنگی" پورتال